

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria literaturii maghiare III.

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Departamentul de Literatură Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limba și literatura maghiară A
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria literaturii maghiare III.				Codul disciplinei		LMM3161			
2.2. Titularul activităților de curs			Biró Annamária								
2.3. Titularul activităților de seminar			Biró Annamária								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		3	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		Obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					13
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				42	
3.8. Total ore pe semestru				98	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Proiector, calculator, boxe pentru materiale audio, xerocopii
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Proiector, calculator, boxe pentru materiale audio, xerocopii

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	C4.1 Descrierea și exemplificarea evoluției literaturii maghiare C4.2 Explicarea formelor de evoluție a literaturii materne (epoci, curente, genuri etc.) și interpretarea fenomenului literar în context istoric și cultural. Explicarea unor concepte cheie în înțelegerea literaturii maghiare C4 Relaționarea textelor și contextelor diverse, operarea cu tehnicile de analiză textuală. C6 Analiza textelor ficționale în limba străină atât în mod spontan și original cât și pe baza selectării și sintetizării literaturii secundare
Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște conceptele de bază ale istoriei literaturii din epocă, procesele legate de istoria genurilor, genurile literare, autorii, universul textelor literare și contextul istoric fundamental, precum și literatura de specialitate aferentă.
Aptitudini	Studentul este capabil să stabilească conexiuni între textele literare, procesele sociale, schimbările din istoria genurilor și cele estetice, și poate utiliza contextul filosofic pentru interpretarea textelor.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Responsabilități și autonomie	Studentul este capabil să lucreze independent, să redacteze eseuri de interpretare a textelor, să caute literatură de specialitate pentru lucrări de istorie literară și să dezvolte un raționament propriu cu privire la o problemă de istorie literară.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Orientare în tradiția textuală a literaturii maghiare inclusiv condiția autorului între 1700 și 1849 în contextul literaturii europene
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea textelor literare din epoca respectivă • Fenomenul imitației în literatura clasicismului • Cadrul instituțional al literaturii în epoca respectivă • Tehnici de comparare literară în literatura secolelor 18-19. • Selectarea și sintetizarea literaturii secundare • Analiza textelor literare • Relaționarea textelor și contextelor diverse

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere, prezentarea tematicii și a formelor de evaluare, evaluarea cunoștințelor anterioare	Expunere, descriere, explicație, dialog	
2. Formele sociale și literatura Cuvinte cheie: 1770-1848, cotituri istorice, metodologie, filologie, problematica limbilor, contextul politic, noțiuni literare	Expunere, descriere, explicație, dialog	
3. Rețele sociale, grupe intelectuale, Bessenyei György și poezii din garda lui Maria Terezia Cuvinte cheie: programe politice, limba maternă, traduceri literare, grupe de scriitori	Expunere, descriere, explicație, dialog	
4. Genuri literare, retorică, lirică: Poezia lui Csokonai Vitéz Mihály Cuvinte cheie: secularizare, retorică, imitație	Expunere, descriere, explicație, dialog	
5. Istoria presei, presa literară, tipografie Cuvinte cheie: magazine literare, programe literare	Expunere, descriere, explicație, dialog	

6. Istoria poeziei maghiare: antichizarea poeziei clasicismului. Modele europene Cuvinte cheie: prozodie, dezbateri literare	Expunere, descriere, explicație, dialog	
7. Roman și dramă în clasicism Cuvinte cheie: concepte literare, genurile în proză	Expunere, descriere, explicație, dialog	
8. Concepte istorice, dezbateri despre originea națiunii, epopee Cuvinte cheie: concepte literare despre națiune	Expunere, descriere, explicație, dialog	
9. Romantismul, noțiuni literare, curente și genuri literare	Expunere, descriere, explicație, dialog	
10. Poezia, romanul și dramatica în romantismul maghiar	Expunere, descriere, explicație, dialog	
11. Cadrul instituțional a literaturii	Expunere, descriere, explicație, dialog	
12. Presa romantismului maghiar	Expunere, descriere, explicație, dialog	
13. Poezia epică	Expunere, descriere, explicație, dialog	
14. Recapitularea cursurilor	Expunere, descriere, explicație, dialog	

Bibliografie

Arany János: Toldi
Batsányi János: 15 vers
Berzsenyi Dániel: 10 vers
Bessenyei György: A' Filozófus, Jámbor szándék, Magyarság, Besenyei György társasága
Csokonai Vitéz Mihály: Dorottya, Lilla-versek, Halotti versek
Czakó Zsigmond: Leona
Eötvös József: A karthausi
Fazekas Mihály: Lúdas Matyi
Gvadányi József: Egy falusi nótáriusnak budai utazása
Jókai Mór: Vadon virágai: Novellák, Pest, Heckenast, 1848.
Jósika Miklós: Abafi
Kármán József: Fanni hagyományai
Katona József: Bánk bán
Kazinczy Ferenc: Fogságom naplója, Tövises és virágok, Bácsmegyey öszve-szedett levelei, Erdélyi levelek
Kisfaludy Károly: Stibor vajda
Kölcsey Ferenc: versek, A vadászslak, Nemzeti hagyományok
Mészáros Ignác: Kártigám
Molnár Borbála, Újfalvy Krisztina: Barátsági vetélkedés vagy Molnár Borbálának Máté Jánosné asszonnyal két nem hibái és érdemei felől folytatott levelezések, Kolozsvár, 1804.
Petőfi Sándor: János vitéz, lírája, A hóhér kötele, Az apostol, Tigris és hiéna
Ungvárnémeti Tóth László: Nárcisz, vagy A' gyilkos önn-szeretet
Vörösmarty Mihály: Zalán futása, A rom, Két szomszédvár, líra, Szép Ilonka, Tündérvölgy, Délsziget, Csongor és Tünde
Weöres Sándor: Psyché
Literatura de specialitate
Bíró Ferenc: A felvilágosodás korának magyar irodalma, Budapest, Balassi, 1994.

Debreczeni Attila: „Tudós hazafiság”. Egy beszédmód a XVIII. század végének magyar irodalmában, Irodalomtörténet 2001, 487–504.
Első folyóirataink: Uránia. Szerk. Szilágyi Márton, Debrecen 1999, Csokonai könyvtár. Források (Régi kortársaink).
Gintli Tibor (szerk.): Magyar irodalom, Akadémiai, Bp., 2010, 313–427, 429–457, 503–514, 518–529, 535–561, 596–616.
Hites Sándor: Még dadogtak, amikor ő megszólalt. Jósika Miklós és a történelmi regény, Universitas, Budapest, 2007.
„Ki vagyok én?” Nem mondom meg... Tanulmányok Petőfiről. Szerk. Szilágyi Márton, Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum 2014.
Margócsy István: Petőfi Sándor. Kísérlet, Korona Kiadó, Budapest, 1999.
Gere Zsolt: Szebb idők. Vörösmarty epikus korszakának rétegei, Argumentum Kiadó, Budapest, 2013.
S. Varga Pál A nemzeti költészet csarnokai. A nemzeti irodalom fogalmi rendszerei a 19. századi magyar irodalomtörténeti gondolkodásban, Balassi Kiadó, Budapest, 2005.
Takáts József: A csinosodás politikai nyelve, in Fazakas Gergely Tamás–Miru György–Velkey Ferenc (szerk): „Politikai nyelvek és történeti kontextusok a középkortól a 20. századig Debrecen, a Debreceni Egyetem kiadása, 2013, 149–160.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Introducere, prezentarea tematicii și a formelor de evaluare, evaluarea cunoștințelor anterioare	Dialog, dezbateri, studii de caz, exemplificare	
Romanul sentimentalist Kármán József: Fanni hagyományai https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/101460 Oldalak: 68-71; 179-191, 260-280. Garaczi László: Fanni Bibliografie: Szilágyi Márton: <i>„Elhervadt a szeretet édes melege alatt.”</i> (A Fanni hagyományai értelmezéséhez). ItK 1993/69-77. Borbély Szilárd: <i>Műfaji minták a Fanni hagyományaiban</i>, Studia Litteraria, tomus XXXVI, 1998, 171–185. Bódi Katalin: <i>Narrato-poétikai vizsgálódások az érzékenység magyar napló- és levélregény-irodalmában</i>, Irodalomtörténet, 1999, 530–550.	Dialog, dezbateri, studii de caz, exemplificare	
Gvadányi József, Egy falusi nótáriusnak budai utazása, 1790, http://mek.oszk.hu/04900/04923/	Dialog, dezbateri, studii de caz, exemplificare	

Bibliografie: Szilágyi Márton–Vaderna Gábor: <i>A nemzeti identitás összetettsége</i> (Gvadányi József: Egy falusi nótáriusnak budai utazása), in. Gintli Tibor (szerk.), <i>Magyar irodalom</i>, Akadémiai, Bp, 2010, 359–361. Hász-Fehér Katalin, <i>Három kép a tizennyolcadik század időutazóiról</i>, in. Szajbély Mihály (szerk.), <i>Mesterek, tanítványok. Ünnepi tanulmánykötet a hetvenéves Csetri Lajos tiszteletére</i>, Magvető, Bp., 1999, 169-188. Gragger Róbert, <i>Gvadányi: Egy falusi nótáriusnak budai utazása</i>, ItK, 1913 és 1914.		
Molnár Borbála, Újfalvy Krisztina: Barátsági vetélkedés vagy Molnár Borbálának Máté Jánosné asszonnyal két nem hibái és érdemei felől folytatott levelezések, Kolozsvár, 1804. Bibliografie: Egyed Emese: <i>Ujfalvi Krisztina verslevelező társasága. Bevezető</i>, in. Újfalvi Krisztina verselő köre, s.a.r. Egyed Emese, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2017, 7–42. Hász-Fehér Katalin, Molnár Borbála levelező társasága, <i>Irodalomismeret</i>, 1996, 1/2. sz. https://www.staff.u-szeged.hu/~feher/honlap2/pub/MOLNAR.htm Balog Edit Otilia: A nőnevelés kérdésköre Molnár borbála és Újfalvy Krisztina „Barátsági vetélkedésében” és a korabeli közgondolkodásban, <i>Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Philosophica Tomus XIX, Fasc. 1</i> (2015), 24–30. https://epa.oszk.hu/02100/02137/00028/pdf/EPA02137_publ_uni_miskolciensis_024-030.pdf	Dialog, dezbattere, studii de caz, exemplificare	
Ungvárnémeti Tóth László, Nárcisz vagy a' gyilkos önn-szeretet (drámai költemény), 1816 Weöres Sándor: Psyché	Dialog, dezbattere, studii de caz, exemplificare	

Bibliografie: Hermann Zoltán: <i>A romantikus Nárcisz</i>, in <i>A boldogtalanság iskolája</i>, Ráció, Budapest, 2015, 210–232.		
Csokonai Vitéz Mihály: <i>Halotti versek</i>. Csokonai Vitéz Mihály összes művei, Elektronikus kritikai kiadás, https://deba.unideb.hu/deba/csokonai_muv_ei/text.php?id=csokonai_vers_0869_k Bibliografie: Borbély Szilárd: <i>A Solennitás: műhelytanulmány a Halotti Versekről olvasásához</i>, in <i>Kolligátum: tanulmányok a hetvenéves Bíró Ferenc tiszteletére</i>, szerk. Devescovi Balázs, Szilágyi Márton és Vaderna Gábor, Bp., 2007, 60–78. Debreczeni Attila: <i>A teleológia megroppanása</i>, in <i>Csokonai, az újrakezdések költője</i>, Debrecen, 1998, 197–231.	Dialog, dezbatere, studii de caz, exemplificare	
Kazinczy Ferenc: Fogságom naplója Bibliografie: Szilágyi Márton, <i>A fogságom naplója mint szöveg és mint forrás</i>, Korunk, 2008. Szilágyi Márton, „...kétezerháromszáznyolcvanhét napig szenvedtem.” A fogság helyzete mint téma Kazinczy Ferenc Fogságom naplója című művében, <i>Sic Itur ad Astra</i>, 2009, 61. szám (megjelent: 2010), 89–96. Mezei Márta, „Magamat ragyogtatom”, <i>ItK</i>, 2000, 3-4. sz., 416-439.	Dialog, dezbatere, studii de caz, exemplificare	
Batsányi János, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc Bibliografie: Onder Csaba, „Rómát, Athenát, Spártát álmodtam.” (<i>Palinódikus szerkesztés és „barokk</i>	Dialog, dezbatere, studii de caz, exemplificare	

<i>eposz” Berzsenyi 1816-os verseskönyvének Második könyvében.</i>), ItK, 1998/3-4, 495-513. Vaderna Gábor: <i>Bárdköltészet. In A költészet születése</i>, Universitas, Bp., 2017, 387–456.		
Kölcsey Ferenc: A vadászlak; Gyermekgyilkos R. d. M. ügyében Bibliografie: Tóth Orsolya: <i>Andalgók, merengők, ábrándozók és rajongók. Megjegyzések Kölcsey Ferenc A' vadászlak című elbeszéléséhez</i>, Irodalomtörténet, 2017, 147–176. Németh G. Béla: <i>A koraromantikus elbeszélés mesterpéldája</i>, ItK, 2000, 745–750.	Dialog, dezbatare, studii de caz, exemplificare	
Vörösmarty Mihály Bibliografie: Milbacher Róbert, <i>Az Előszó egy lehetséges értelmezése</i>, A TISZATÁJ DIÁKMELLÉKLETE, 2001, 79.szám Milbacher Róbert: <i>A vén cigány mint a romantikus lázadás visszaéneklése</i>, in. Uő: <i>Bábel agoráján</i>, Pannónia Könyvek, 2015, 146–166.	Dialog, dezbatare, studii de caz, exemplificare	
Vörösmarty Mihály: Zalán futása Bibliografie: Gere Zsolt: <i>Vörösmarty Mihály epikus korszakának irodalom- és recepciótörténeti kontextusai</i>, Doktori (PhD) értekezés, Szeged, 2013. Zentai Mária: <i>Az egyetlen eposz</i>, in: Szajbély Mihály (szerk.), <i>Mesterek és tanítványok</i>, Magvető, Budapest, 1999, 381-401.	Dialog, dezbatare, studii de caz, exemplificare	
Petőfi Sándor: A hóhér kötele, Az apostol Bibliografie: Szilágyi Márton, <i>A bosszú műve: Petőfi Sándor: A hóhér kötele</i>, in. <i>Ki vagyok én? Nem mondom</i>	Dialog, dezbatare, studii de caz, exemplificare	

meg...: <i>Tanulmányok Petőfiről</i>, Budapest, PIM, 2014, 301–323. Biró Annamária: <i>Petőfi Sándor A hóhér kötele című regénye és az 1840-es évek bosszúprózája</i>, <i>Studia Litteraria</i>, 2023, 62(3–4), 45–62. Z. Kovács Zoltán, <i>Prófécia és irónia között: A példázatos értelmezés lehetőségei Petőfi Sándor Az apostol c. művében</i>, in „<i>Vanitatum vanitas</i>” maga is a humor...: <i>Az irónia (korlátozásának) változatai a magyar romantika irodalmában</i>, Budapest, Osiris, 2002, 106–121. Szilágyi Márton, <i>Zsarnokölés mint Isten elleni lázadás: Az apostol</i>, in. <i>A magyar romantika ikerzsillagai: Jókai Mór és Petőfi Sándor</i>, Budapest, Osiris, 2021, 178–197.		
Kisfaludy Károly: <i>Stibor vajda</i> (dramaturgiai kísérlet), Katona József: <i>Bánk bán</i> Bibliografie: Szilágyi Márton–Vaderna Gábor: <i>Intimitás és nyilvánosság a színpadon; A színházi repertoár differenciálódása</i>, in. Gintli Tibor (szerk.), <i>Magyar irodalom</i>, Akadémiai, Bp, 2010, 415–429. Nagy Imre: <i>Nemzet és egyéniség. Drámairodalmunk az 1810-es években: A hazafiság drámái</i>. Argumentum kiadó. Bp, 1993. Nagy Imre: <i>Ágistól Bánkig. A dramaturgia nyelve és a nyelv dramaturgiája</i>. Pannónia könyvek	Dialog, dezbattere, studii de caz, exemplificare	
Jókai Mór: <i>Vadon virágai: Novellák</i>, Pest, Heckenast, 1848 [Márcze Zára (1845); <i>A nyomorék naplója</i> (1846)]; Prasznovszky János: <i>Petrey Iván, Életképek</i>, 1846. Bibliografie: Hansági Ágnes: <i>Műfaj történet, poétika és narráció</i>, in. <i>A kispróza nagymestere</i>, 2018, 17–49.	Dialog, dezbattere, studii de caz, exemplificare	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu Inspectoratul Școlar Județean.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Subiecte de examen	Examen scris	50%
10.5 Seminar/laborator	Dezbateri la seminar	Evaluare în timpul seminariilor	25%
	Lucrare scrisă		25%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea textelor și obținerea notei 5 la examenul scris Prezența obligatorie la seminarii (max 2. absențe), activitate: activitate în dialoguri, dezbateri. Elaborarea unei lucrări pe baza tematicii seminarelor. Intrarea la seminar se face pe baza cunoașterii textelor obligatorii Obținerea notei 5 la seminarii			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

10 INEGALITĂȚI REDUSE						16 PACE, JUSTITIE SI INSTITUTII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	

Data completării:
27.01.2025.

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
30.01.2025

Semnătura directorului de departament

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului